

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช*
THE MANAGEMENT OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS ACCORDING
TO IDDHIPADA PRINCIPLE 4 : CASE STUDY OF CHILD
DEVELOPMENT CENTERS UNDER THE MUNICIPALITY OF
NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

สุภัท พรหมแก้ว¹, สันติ อุนจะนำ², สรัญญา แสงอัมพร³
Suphat Promkaew¹, Santi Aunjanam², Sranya Saengamporn³
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช^{1,2,3}
Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus^{1,2,3}
Email : suphat2704@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบการวิจัยวิธีวิทยาแบบผสม โดยการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 285 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และวิธีจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (F-test) การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ และโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช (1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กตามหลักฉันทะ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรรสร้างบรรยากาศการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครองและเด็กเล็ก (2) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิริยะ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรรเพียรพยายามในการดูแลบำรุงอาคารสถานที่ให้สะอาด สะดวก สบาย น่าเรียนมีความปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (3) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักจิตตะ คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ใส่ใจในการกำกับดูแล ตรวจสอบการบริหารจัดการงานงบประมาณ เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายที่ตรงจุดมุ่งหมายของการจัดสรรงบประมาณ และเพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ โปร่งใสในการบริหารจัดการ (4) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิมังสา คือ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรมีการคิดวิเคราะห์ถึงแผนงานและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อนและหลังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการภาระงาน

คำสำคัญ : หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล; การบริหารจัดการตามหลักอิทธิบาท 4; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The objectives of this research are as follows: 1) to study the management of child development centers according to the principle of power 4. 2) To compare the management of child development centers according to Iddhipada 4. 3) To study the management approach of the child development center according to the principle of Iddhipada 4 : a case study of the child development center under the municipality of Nakhon Si Thammarat Province. Use mixed methodology research protocols. by quantitative research. The sample group was Head of Child Development Center and 285 childcare teachers of the Child Development Center were randomly stratified. and how to draw. The tools used were questionnaires. Statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation. t-test (t-test) and one-way test of variance (F-test), qualitative research. The target group is the head of the Child Development Center. and child care teachers of the Child Development Center 9 persons under the Nakhon Si Thammarat Provincial Municipality obtained by purposive sampling. The tools used were interview forms and descriptive analysis.

The results of the research found that 1) Conditions of management of municipal child development centers according to the principles of Iddhipath 4: Case study of child development centers under the municipality of Nakhon Si Thammarat Province. Overall, it was at the highest level. 2) Results of comparing the opinions of the head of the child development center and the teacher in charge. About the management of the municipal child development center according to the principle of Iddhipath 4: Case study of the child development center under the municipality of

Nakhon Si Thammarat Province. Classified by position, educational qualifications, and work experience. Overall and each aspect They are significantly different at the .05 level. 3) Guidelines for developing and promoting management of municipal child development centers according to the principle of Iddhipath 4: Case study of child development centers under the municipality of Nakhon Si Thammarat Province (1) Administration Manage the child development center according to the consensus principle, that is, the head of the child development center and the teachers in charge should create an atmosphere for organizing learning experiences in a friendly manner. To create a good attitude towards parents and young children. (2) In terms of managing the child development center according to the principle of perseverance, that is, the head of the child development center and the teacher in charge should make every effort to maintain the building to make it look clean and convenient. Comfortable, fun to study, safe and friendly to the environment (3) In terms of managing the child development center according to Chitta principles, namely the head of the child development center and the teacher in charge. Pay attention to supervision Examine budget management to ensure spending that meets the aims of budget allocation. and to create purity and transparency in management. (4) In terms of managing the child development center according to the Vimansa principle, namely the head of the child development center and the teacher in charge. There should be analytical thinking about the plan and being able to prioritize problems before and after to get the most benefit in managing the workload.

Keywords : Head of Child Development Center and Teacher Caretaker; Administration according to the Principle of Power 4; Child Development Center under Nakhon Si Thammarat Province Municipality

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นอันดับแรกของการพัฒนาก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั้นก็ คือ “การศึกษา” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560) การศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งระดับหนึ่งก็คือ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการจัดในสถานศึกษาในลักษณะสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกอย่างอื่น มาตรา 41 กำหนดว่าท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งจะต้องยึดหลักแนวทางในการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

การจัดหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 และมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ อีกทั้งครอบคลุมองค์ความรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และนำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละแห่ง รวมทั้งนำเอกลักษณ์ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กบนพื้นฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยแกนกลาง ทั้งนี้อาจเพิ่มเติมสาระตามความถนัด ความสนใจของเด็กปฐมวัย โดยความร่วมมือ ของทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดหมาย (มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์) เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยมีจุดเน้นการเรียนรู้แนว Active Learning การลงมือกระทำมีการบูรณาการผ่านการเล่น มีเป้าหมายคือ “เป็นคนดี มีวินัย มีปัญญา มีความสุข” (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2560) การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการจัดสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 0-6 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต ดังจะเห็นได้จากความคิดของนักการศึกษาที่ว่าพัฒนาตน คือ รากฐานของชีวิตเราควรที่จะเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เล็ก เพราะรากฐานของชีวิตมนุษย์เป็นรากฐานของการศึกษาทุกระดับ และจะเป็นพลเมืองที่ดีมีอาชีพต่อไปในอนาคต

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราชมีอุปสรรคในการบริหารจัดการส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านครูพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็ก อาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดนครศรีธรรมราชยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรมีการนำหลักการบริหารเข้ามาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหลักการที่สามารถทำให้การบริหารประสบความสำเร็จได้ตามหลักสอนของพระพุทธศาสนา กล่าวไว้

ว่า ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “อิทธิบาท” ซึ่งหลักอิทธิบาทประกอบด้วย หลักธรรม 4 ประการ ถือเป็นคำสอนที่มุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานอยู่บนฐานแห่งความสำเร็จตามประสงค์ เป็นหลักคำสอนที่เน้นความสำเร็จของงานเป็นที่ตั้งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ความหมายอีกนัยหนึ่งของ หลักอิทธิบาท 4 คือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ ต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ท้อถอย 3) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาใจจดใจไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอย อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ และ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบ หาเหตุผล และตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนในสิ่งที่ทำนั้นมีการวางแผน วัดผล คิดค้น วิถีแก้ไขปรับปรุง (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2538) หากนำคำสอนของหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานก็จะทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช บริหารมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

ดังที่กล่าวว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเน้นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณธรรม ในการบริหารงานของผู้บริหารและผูปฏิบัติงานในสถานศึกษาในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ให้มีคุณธรรมในวิชาชีพเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติตนส่งเสริมคุณธรรมให้แก่บุคลากร และนักเรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลไปใช้เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลในจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

3.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ ตามหลัก อธิติบาท 4 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เพื่อนำไปเป็น แนวทางในการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แนวทางการบริหารตาม หลักอธิติบาท 4 ในสถานศึกษา สำหรับนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในสังกัดเทศบาลจังหวัด นครศรีธรรมราช

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวิธีดำเนินการและวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอธิติบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กตามหลักอธิติบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (R.v.Krejcie. & D.W.Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่ และเทียบ สัดส่วนตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มย่อย โดยการสุ่มอย่าง ง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอธิติ บาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Check list)

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอธิติบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช การเปรียบเทียบการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอธิติบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัด นครศรีธรรมราช กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (R.v.Krejcie. & D.W.Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) ตามตำแหน่ง หน้าที่ และเทียบสัดส่วนตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มย่อย โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตามหลักอธิติบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ วิเคราะห์การเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่ง หน้าที่ และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples) ส่วนวิเคราะห์การเปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง

เดี่ยว (F – test แบบ ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอยู่มีนัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราชการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน โดยได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการหาความถี่และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

5. ผลการวิจัย

5.1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D.=0.27) สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักจิตตะ ($\bar{X} = 4.90$, S.D.=0.25) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิริยะ ($\bar{X} = 4.88$, S.D.=0.24) และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิมังสา ($\bar{X} = 4.88$, S.D.=0.30) ส่วนสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักฉันทะ ($\bar{X} = 4.84$, S.D.=0.28)

5.2 สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.3 สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.4 สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลที่มีประสบการณ์การทำงาน ระยะ 1- 5 ปี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.23) รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.27) และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.23) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.23) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลที่มีประสบการณ์การทำงาน ระยะ 6 - 10 ปี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.27) รองลงมาคือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.26) และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.29) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลที่มีประสบการณ์ทำงาน ระยะ 11 ปีขึ้นไป โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักจิตตะ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.25) รองลงมา คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิริยะ ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.24) และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักวิมังสา ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.31) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักฉันทะ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.27)

5.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5.5 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช

5.5.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักฉันทะ (ความพอใจ) พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรร่วมกันบูรณาการการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่อผู้ปกครองและเด็กเล็ก (ร้อยละ 20.00) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีความรักและความพึงพอใจในการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน และข้อกำหนดในการบริหารจัดการภาระงานในสถานศึกษาครอบคลุมภาระงานทั้ง 6 ด้านตามลำดับ (ร้อยละ 17.50)

5.5.2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักหลักวิริยะ (เพียรพยายาม) พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรเพียรพยายามในการดูแลบำรุงอาคารสถานที่ให้ดูสะอาด สะดวก สบาย น่าเรียนมีความปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 21.21) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีความเพียรพยายามในการวางแผนงานในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาทักษะเหมาะสมวัยของเด็กเล็ก (ร้อยละ 19.70) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีความเพียรพยายามในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการทั้ง 6 ด้าน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ร้อยละ 17.42) ตามลำดับ

5.5.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักหลักจิตตะ (ความเอาใจใส่) พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ใส่ใจในการกำกับดูแล ตรวจสอบการบริหารจัดการงานงบประมาณเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายที่ตรงจุดมุ่งหมายของกรม

จัดสรรงบประมาณ และเพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์โปร่งใสในการบริหารจัดการ (ร้อยละ 20.00) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรเอาใจใส่ในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่เด็กปฐมวัย(ร้อยละ 19.23) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรเอาใจใส่ในเรื่องการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย(ร้อยละ 17.69) ตามลำดับ

5.5.4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : ทัศนศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิมังสา(การคิดวิเคราะห์) พบว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรมีการคิดวิเคราะห์ถึงแผนงานและสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อนและหลังเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการภาระงาน(ร้อยละ 21.77) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรมีการคิดวิเคราะห์ในเรื่องการเปิดโอกาส และการส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีโอกาสในการอบรมศึกษาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ(ร้อยละ 18.55) และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรมีการคิดวิเคราะห์ในเรื่องการสนับสนุนส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่ครูผู้ดูแลและเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ร้อยละ 17.74) ตามลำดับ

5.5.5 ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักอิทธิบาท 4 : ทัศนศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลักฉันทะ (ความพอใจ) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีใจรักในวิชาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพของการทำงานควรสร้างบรรยากาศการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดความรักและการอยากมาเรียนตั้งแต่เด็ก ควรใส่ใจในการกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมภาระงานการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 ด้าน โดยให้ความสำคัญที่งานวิชาการเป็นหลักสำคัญ เพราะงานวิชาการคือหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดความรักในการเรียนรู้อยู่เสมอและควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีของคนในชุมชน 2) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิริยะ (ความเพียรพยายาม) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ต้องทุ่มเทกำลังกายและกำลังสติปัญญาในการบริหารจัดการภาระงานด้านต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยความมุ่งมั่น เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพียรพยายามในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการภาระงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพียรพยายามในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัย ความมุ่งมั่นในการติดตามวัดผลประเมินผลบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามสภาพความเป็นจริงควรมีการจัดสวัสดิการด้านส่งเสริมสุขภาพกายและใจแก่ครูผู้ดูแลและเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่เสมอ 3) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักจิตตะ (ความเอาใจใส่) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรเอาใจใส่ในการกำหนดนโยบายและแผนงานในการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะวิชาการและทักษะชีวิตแก่เด็กปฐมวัย ควรใส่ใจในเรื่องความสามัคคีของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานควรมีใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้อยู่เสมอควรเอาใจใส่ในการติดตามตรวจสอบภาระงานที่มอบหมายแก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ควรใส่ใจในความเป็นไปของชุมชนและ

เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสร้างความสำนึกรักในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิมังสา (การคิดวิเคราะห์) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรมีการคิดวิเคราะห์วิเคราะห์ใคร่ครวญถึงลำดับความสำคัญก่อนหลังของภาระงานที่ตนได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการบริหารจัดการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ควรมีการหมั่นเข้าประชุม เพื่อการวิจารณ์ถึงข้อดีและข้อเสียของแผนงานและนโยบายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นควรสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน โดยเลือกศึกษาเป็นกรณีรายบุคคลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะวิชาการและทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ควรสนับสนุนส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรคิดวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อยุคสมัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำเอาหลักอิทธิบาท 4 คือฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียรพยายาม) จิตตะ (ความเอาใจใส่) วิมังสา (การคิดวิเคราะห์) ซึ่งเป็นหลักพุทธธรรม สำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสสอนไว้ โดยหลวงพ่อบุญทาส กล่าวว่า อิทธิบาท 4 เป็นรากฐานแห่งความสำเร็จ และพระพรหมคุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) กล่าวว่า เป็นคุณธรรมนำสู่ความสำเร็จสำหรับคนทำงานนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการภาระงานทั้ง 6 ด้านในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ด้านการบริหารจัดการ ศพด. ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระจักร จกกวโร (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2561 ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจิตตะ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา ตามลำดับ 2) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบ การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามประสบการณ์การทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ครูผู้สอนมีควรปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน

ชุมชนและแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้นักเรียน ควบคุมจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้นักเรียนฝึกสติ รับรู้ในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความคิดสร้างสรรค์ เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านพฤติกรรม ความคิด สติปัญญา เพราะจะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี เกิดประสิทธิผลในการนำมาปรับใช้กับนักเรียนมากขึ้น และแสดงความสามารถที่ได้เรียนในสิ่งที่ชอบ และสนใจ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาปัญญา สุจิตโต (2563) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) วิธีดำเนินการ และ 4) กระบวนการดำเนินการ เป็นการดำเนินการการบริหารงานบุคคลหลัก 5 ด้าน คือ (1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง (2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง (3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ (4) วินัยและการรักษาวินัย (5) การออกจากราชการ รวมถึงการพัฒนาโรงเรียน โดยใช้แนวทางการบูรณาการตามหลักอิทธิบาท 4 คือ (1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในการบริหารงานบุคคล (2) วิริยะ ความเพียรพยายามในการบริหารงานบุคคล (3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในการบริหารงานบุคคล (4) วิมังสา การพิจารณาใคร่ครวญเหตุผลแห่งความสำเร็จการบริหารงานบุคคล

6.2 จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า มีดังนี้ 1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักอิทธิบาท 4 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลถึงแม้มีตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกัน แต่ล้วนเข้าใจในระบบการบริหารจัดการภาระงานนี้เป็นอย่างดี ซึ่งมีรูปแบบในการบริหารจัดการอย่างสามัคคีร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อให้ภาระงานบรรลุวัตถุประสงค์ 2) วุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการอย่างเป็นกัลยาณมิตรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน บริหารยึดหลักธรรมาธิปไตย โดยเอาความถูกต้องเป็นใหญ่มีการนำหลักอิทธิบาท 4 คุณธรรมสำหรับนักบริหารมาบูรณาการใช้ในการบริหารภาระงานด้านต่างๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) ประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักอิทธิบาท 4 ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาโดยหมั่นประชุมปรึกษาหารือวางนโยบายและกำหนดแผนงานร่วมกันอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นพัฒนาส่งเสริมทักษะวิชาการและทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ปฏิบัติงานโดยเคารพรักในจรรยาบรรณวิชาชีพ ใส่ใจ และมุ่งมั่นเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพสูงสุดต่อภาระงานของตน จึงเป็นสาเหตุให้สถานภาพด้านประสิทธิภาพการทำงาน มีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอภิรักษ์ กนต์สิโล (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบจำแนกตาม ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ เพ็ญชลิตา ขำสนุทร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้านเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านสติปัญญาและความสามารถ ด้านคุณลักษณะทางกาย ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านคุณลักษณะทางสังคมและด้านบุคลิกภาพตามลำดับ 2) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ในจังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ด้านการจัดการเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการ เรียนรู้ด้านการบริหารจัดการบุคลากรทุกประเภทตามหน่วยงานที่สังกัด ด้านการบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย และด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ 3) คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ในจังหวัดราชบุรี ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.3 แนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลัก อิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้ 1) ด้านการ บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลักฉันทะ (ความพอใจ) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีใจรักใน วิชาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพของการทำงานควรสร้างบรรยากาศการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างเป็น กัลยาณมิตร เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดความรักและการอยากมาเรียนตั้งแต่เด็กควรใส่ใจในการกำหนดนโยบาย ให้ครอบคลุมภาระงานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 ด้าน โดยให้ความสำคัญที่งานวิชาการ เป็นหลักสำคัญ เพราะงานวิชาการคือหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาควรส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเกิดความรักในการเรียนรู้อยู่เสมอและควรส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มาก ยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีของคนในชุมชน 2) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลัก วิริยะ (ความเพียรพยายาม) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลต้องทุ่มเทกำลังกายและ กำลังสติปัญญาในการบริหารจัดการภาระงานด้านต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยความมุ่งมั่น เพื่อ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพียรพยายามในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อการบริหาร จัดการภาระงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเพียรพยายามในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุดต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัย ความมุ่งมั่นในการติดตามวัดผลประเมินผล บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามสภาพความเป็นจริงควรมีการจัดสวัสดิการด้านส่งเสริมสุขภาพกายและใจ แก่ครูผู้ดูแลและเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่เสมอ 3) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลัก จิตตะ (ความเอาใจใส่) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรเอาใจใส่ในการกำหนดนโยบายและ แผนงานในการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะวิชาการและทักษะชีวิตแก่เด็กปฐมวัย

ควรใส่ใจในเรื่องความสามัคคีของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกัน อย่างเป็นกัลยาณมิตรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงานควรใส่ใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้อยู่เสมอควรเอาใจใส่ในการติดตามตรวจสอบภาระงานที่มอบหมายแก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ควรใส่ใจในความเป็นไปของชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสร้างความสำนึกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4) ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิมังสา (การคิดวิเคราะห์) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลควรมีการคิดวิเคราะห์ที่ครอบคลุมถึงลำดับความสำคัญก่อนหลังของภาระงานที่ตนได้รับมอบหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการบริหารจัดการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ควรมีการหมั่นเข้าประชุมเพื่อการวิจารณ์ถึงข้อดีและข้อเสียของแผนงานและนโยบายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ควรสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน โดยเลือกศึกษาเป็นกรณีรายบุคคลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะวิชาการและทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ควรสนับสนุนส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรคิดวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อยุคสมัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแล ควรใส่ใจในการนำเอาหลักอิทธิบาท 4 มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการภาระงานในสถานศึกษาโดยให้ครอบคลุมภาระงานทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ศพด. ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน โดยนำหลักอิทธิบาท 4 มาบูรณาการด้วยการเลือกศึกษาเป็นกรณีรายบุคคลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะวิชาการและทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัย ควรสนับสนุนส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรคิดวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อยุคสมัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้

7.1.3 สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้มีการนำหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นคุณสำหรับคนทำงานมาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการภาระงานในหน่วยงาน ฝ่าย แผนก ให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน เสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีจิตสาธารณะเป็นพื้นฐานในการทำงาน สร้างความรับผิดชอบในภาระหน้าที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยใช้ทรัพยากรที่มีนั้น บริหารจัดการภาระงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7.1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรมีกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการส่งเสริมภาวะผู้นำในการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษา แก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ควรศึกษาวินัยการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ศพต. ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7.2.2 ควรศึกษาวินัยการนำเอาหลักพุทธธรรมอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 ขรรยาวาสธรรม 4 สัมปยุตธรรม 7 และมรรคมงคล 8 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาตามภาระงานทั้ง 6 ด้าน

7.2.3 ควรศึกษาวินัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาที่มีลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างกันบ้าง เพื่อหาความแตกต่าง

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 การวิจัยการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 : กรณีศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการนำหลักธรรมมาประยุกต์ทั้ง 6 ด้าน เพื่อการพัฒนาศูนย์ต่อ ยอดด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืน

7.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท 4 ระหว่างก่อนการนำวิจัยเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้ และหลังการนำวิจัยเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้แล้ว ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการอย่างไร

7.3.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตามหลักอิทธิบาท อย่างต่อเนื่องสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อการจัดการบริหารที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน

8. บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2560). **คู่มือมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2559**. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2564. จาก http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2017/4/2199_5930.pdf

พระจักร จกกวโร. (2561). **การจัดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2538). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุงและขยายความ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาบัญญัติ สุจิตโต. (2563). **รูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักอิทธิบาท 4 สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์**. 7(3). 254-265.

เพ็ญชลิตา ขำสุนทร. (2564). **คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2560**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.